sobem v §u 863 obč. zák. uvedeným (užíváním archivu po dva roky) práv z §u 918 obč. zák. plynoucích, správně dovodili soudové nižších stolic, i stačí dovolatele v tomto směru odkázati na správné důvody napadených rozsudků. Nezávažno jest, že se žalobci při prodlení dovolatelově rozhodli pro odstup od smlouvy. V pouhé této okolnosti nelze spatřovati projev tohoto obsahu, že by žalobci uznávali nedovolenost závazku kapelnictví složiti. Rovněž práva na odstup nepozbyli tím, že v řečeném mezidobí archivu užívali.

Čís. 6457.

Smluvník, jenž ve dřívějším sporu bránil se s úspěchem proti žalobě druhého smluvníka o splnění smlouvy tím, že popíral platnost smlouvy, nemůže se napotom domáhati splnění téže smlouvy.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1926, Rv I 840/26.)

Smlouvou ze dne 14. dubna 1922 prodal Josef H. dům Antonínu F-ovi. V roce 1922 domáhal se Antonín F. na Josefu H-ovi zjištění, že smlouva ze dne 14. dubna 1922 jest po právu, že Josef H. jest povinen to uznati a podepsati ověřeně kupní smlouvu. Josef H. namítl najmě, že byl při uzavírání smlouvy nepříčetným. Žaloba tato byla pravoplatně zamítnuta, prvým soudem pro tentokráte, odvolacím soudem k odvolání Josefa H-a ohledně zjišťovací části vůbec pro nedostatek podmínek §u 228 c. ř. s. V žalobě, zadané na soud roku 1923, domáhal se Josef H. na Antonínu F-ovi zaplacení kupní ceny podle smlouvy ze dne 14. dubna 1922. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nejvyšší soud vychází při právním posouzení z těchto skutkových zjištění nižších soudů. Dne 14. dubna 1922 došlo mezi stranami ke kupní smlouvě, jíž žalobce prodal žalovanému dům za 260.000 Kč. Dnem 30. dubna 1922 uplynula lhůta stanovená v odst. VIII. této smlouvy k vyklizení krámu. Žalobce doznal v dovolání, že žalovaný provozoval nadále svou živnost ve svém dřívějším krámě, z čehož jest nutno dovoditi, že nepředal žalovanému krámu uvedeného v odst. VIII. smlouvy. Nezáleží na tom, že žalovaný v řízení před soudem prvé stolice nenamítl výslovně tuto skutečnost jako důvod, pro který odpírá splnění smlouvy, jehož domáhá se nyní na něm žalobce. Dovolací soud nedovozuje z této skutečnosti přímých důsledků, jak to učinil odvolací soud, a nemá proto příčiny přezkoumati názor odvolacího soudu ve smyslu výtek učiněných dovolatelem. Dne 5. května 1922 podal nynější žalovaný na nynějšího žalobce žalobu na splnění uvedené kupní smlouvy. Žalobce (tehdy žalovaný) neuznal žalobního nároku, popřel přímo platnost úmluvy, navrhl zamítnutí žaloby a dosáhl sporem toho, že žaloba byla zamítnuta z části pro tenkráte, z části naprosto. Žalobce netvrdil, že nynější žalovaný tehdy

žaloval úmyslně v ten způsob, by žaloba byla zamítnuta, a netvrdil, že sám odpíral žalobě jedině z toho důvodu, že ji nepokládal za míněnou vážně, anebo že činil tak na oko. Z toho jest dovoditi, že žalovaný domáhal se skutečně vážně na nynějším žalobci splnění kupní smlouvy, a že nynější žalobce tomu vážně odporoval, neuznávaje platnost a účinnost smlouvy. Dne 15. července 1922 uplynula další lhůta ujednaná mezi stranami smlouvou ze dne 14. dubna 1922 k odevzdání kuchyně a pokojů v prodaném domě, žalobce doznává, že žalovaný bydlil nadále ve starém bytě. Z toho je dovoditi tytéž důsledky, jež byly shora dovozeny z nedodržení lhůty k vyklizení krámu. Dále zaslal žalobce žalovanému dopis ze dne 19. července 1922, v němž prohlašuje, že má za to, že nynější žalovaný ustupuje od ujednání ze dne 13. (správně 14.) dubna 1922, nedostane-li od něho žádané zprávy. Žalovaný nezodpověděl tohoto dopisu, ovšem pokračoval ve sporu zahájeném žalobou ze dne 5. května 1922 a skončeném v první stolici rozsudkem ze dne 21. února 1923. Pro tento spor postačí dopis sám jako projev žalobcovy tehdejší vůle. Uvedená jednání stran, zejména žalobce, nezůstala bez účinu na kupní smlouvu ze dne 14. dubna 1922. Žalovaný, řídě se předpisem § 918 obč. zák., žaloval o splnění smlouvy. Nezáleží pro tento spor na tom, že tak učinil, jak je souditi z konečného výsledku sporu, pochybenou žalobou, dále že žaloba ta byla z části zamítnuta jako předčasná, v druhé části pak z důvodu procesuálního. Postačí, že žalobce jako tehdejší žalovaný bránil se proti žalobě nejen z důvodů formálních, nýbrž i z důvodů hmotně právních, popíraje kupní smlouvu samotnou, a že ve sporu zvítězil. Neměl tudíž žalovaný důvodu, by, prohrav sporu, prohlásil vůči nynějšímu žalobci, že odstupuje od smlouvy, neboť měl plnou a oprávněnou jistotu, že nynější žalobce neuznává kupní smlouvy, že se necítí býti jí vázán, a že ze své strany plniti nechce a nebude. Žalovaný byl oprávněn míti za to, že žalobce odporuje platnosti a účinnosti smlouvy vážně, ne jen na oko, že bránil se jeho žalobě jen z toho důvodu a ne proto, by vzhledem k pochybené žalobě způsobil mu útraty prohraného sporu. Žalovaný již podle obyčeje poctivého obchodu (§ 914 obč. zák.) nemohl a neměl důvodu předpokládati, že žalobce po provedeném sporu prohlásí smlouvu za platnou a vystoupí se žalobou na splnění její, když žalovaný, podlehnuv ve sporu, zařídil se podle toho a na splnění více netrval. Žalobce dal svým chováním se na jevo podle § 863 obč. zák., že, neuznávaje platnost smlouvy, necítí se býti jí vázán, tudíž nepokládá ani žalovaného za vázána. Pokud žalobci vzešel nárok ze smlouvy, vzdal se ho vůči žalovanému, jemuž odepřel úspěšně plnění ze své strany. Nutným toho důsledkem jest nyní, že žalobce nemůže se domáhati splnění smlouvy, bez ohledu na to, že sám nabízí se ke splnění nároku příslušejícího žalovanému ze smlouvy. Ježto žalobce vyloučil svým jednáním jakoukoliv pochybnost o své vůli, že na smlouvě netrvá, nastaly účinky, jež zákon v § 918 obč. zák. spojuje s výslovným prohlášením, že strana odstupuje od smlouvy, t. j. zánik smlouvy i nároků z ní vzešlých.